

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ		
ΤΜΗΜΑ	ΔΙΕΘΝΩΝ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	313	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ (ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://openelectclass.panteion.gr/courses/TME313/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>1.Γνώσεις: Επιχειρείται αρχικά μια εξοικείωση του φοιτητή με το Διεθνές Δίκαιο και τις εφαρμογές του στη σύγχρονη διεθνή κοινότητα. Ακολούθως εξετάζεται η ιστορική διαδρομή ανάδυσης του διεθνούς δικαίου και καταγράφονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις των μεγάλων διεθνολόγων, από τον Grotius μέχρι τον Koskenniemi που έχει ανατρέψει την ιστορική αφήγηση περί της γέννησης κι εξέλιξης του διεθνούς δικαίου. Γίνεται παράλληλα αναφορά στους διεθνολόγους που έχουν παρουσιάσει τα τελευταία χρόνια τα κεντρικά μαθήματα στο πλαίσιο της Ακαδημίας της Χάγης (Παλάτι της Ειρήνης, καλοκαιρινά μαθήματα), αφού εκεί προσκαλούνται μόνο όσοι νομικοί διεθνολόγοι έχουν διαμορφώσει ένα συνεκτικό θεωρητικό νέο αφήγημα, με πρόσφατα παραδείγματα της Weiss (George Washington University) η οποία διαμόρφωσε μια πολύ προωθημένη θεωρία περί του «διεθνούς δικαίου σε ένα καλειδοσκοπικό κόσμο», ή του Em. Ρούκουνα για τον ρόλο του ατόμου στο διεθνές δίκαιο, της Higgins για το διεθνές δίκαιο ως όχι κάτι το στατικό, αλλά ως διαδικασία.</p> <p>Αφού διευκρινίζονται τα χαρακτηριστικά στοιχεία και οι διαστάσεις της σύγχρονης διεθνούς κοινότητας, αναλύονται τα υποκείμενα του διεθνούς δικαίου, καθώς και άλλοι διεθνείς δρώντες –φορείς δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.</p> <p>Εδώ, συζητείται το κράτος, οι διεθνείς οργανισμοί, τα άτομα, και άλλοι μη κρατικοί δρώντες</p>

και το καθεστώς τους στη διεθνή δικαιοταξία.

Στη συνέχεια εξετάζεται η δημιουργία του διεθνούς δικαίου, δηλαδή, αναλύονται συστηματικά οι πηγές, κατηγοριοποιημένες στις τυπικές, ουσιαστικές, αλλά και άτυπες (βλ. πράξεις διεθνών οργανισμών, που δεν περιλαμβάνονται τυπικά στο άρθρο 38 Καταστατικού του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης) κλπ.

Η προσέγγιση των πηγών (διεθνείς συμβάσεις, έθιμο, γενικές αρχές, πράξεις οργάνων διεθνών οργανισμών κλπ) γίνεται μέσα από τη διερεύνηση της δικαιοπαραγωγικής διαδικασίας και του περιεχομένου των κανόνων που περιλαμβάνουν.

Αυτό επιτρέπει όχι μόνο την ιστορική αναφορά στην «πηγή» αλλά και τον τρόπο με τον οποίο βρίσκει εφαρμογή ο κανόνας στη σύγχρονη διεθνή πρακτική.

Παράλληλα, η προσέγγιση του διεθνούς δικαίου περνάει από τα ζητήματα εφαρμογής του. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η εφαρμογή στο διεθνές πεδίο και στις εσωτερικές έννομες τάξεις των κρατών. Βασική συνιστώσα αυτής της θεματικής συνιστά η εξέταση των ρυθμίσεων του Ελληνικού Συντάγματος για τις σχέσεις των κανόνων του διεθνούς δικαίου με το εσωτερικό δίκαιο. Η συζήτηση περαιτέρω προχωρεί σε μια διεξοδική εξέταση της συνεπαγόμενης σχέσης ανάμεσα στο διεθνές και το εσωτερικό δίκαιο. Με τη διαπίστωση της υπεροχής του πρώτου επί του δευτέρου, σύμφωνα με το άρθρο 28 (1) Συντ. Τέλος, εξετάζονται τα θέματα της ιεραρχίας μεταξύ των κανόνων του διεθνούς δικαίου καθώς και οι επιπτώσεις της ανάδυσής μεταγενέστερου κανόνα.

Η περίπτωση των κανόνων *jus cogens*, δηλαδή των κανόνων που δεν επιδέχονται παρέκκλιση, καθώς και το ζήτημα των δικαιωμάτων /υποχρεώσεων *erga omnes*, αποτελούν ένα ξεχωριστό αντικείμενο ενδιαφέροντος, που εξετάζεται κυρίως στο πλαίσιο του δικαίου συνθηκών.

2. Διεπιστημονικότητα: Είναι αυτονόητο ότι στο τρέχον ακαδημαϊκό εξάμηνο έχουμε ουσιαστικά μια εισαγωγή στην επιστήμη του διεθνούς δικαίου, που έρχεται μετά τις προσεγγίσεις της πολιτικής επιστήμης, των γενικών αρχών του δικαίου, της διπλωματικής ιστορίας, που μέσα από την λειτουργία της διεθνούς κοινότητας, έρχεται να συμπληρώσει την αντιμετώπιση των θεμάτων λειτουργίας των διεθνών σχέσεων στο σύγχρονο κόσμο, μέσα από μια δικαιοϊκή σκοπιά. Εδώ, ο φοιτητής οφείλει να γνωρίσει και να εθιστεί, με αναφορές που αναγκαστικά γίνονται, στην όλη ύλη του διεθνούς δικαίου και η οποία διδάσκεται στα επόμενα εξάμηνα του προγράμματος σπουδών. Κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο αφού οι έννοιες (π.χ. εφαρμογή διεθνούς συνθήκης) δεν μπορεί να αποκοπούν από το περιβάλλον εφαρμογής τους που μπορεί να αναφέρεται σε μεταγενέστερη ύλη, π.χ. ευθύνη (;) της Ελλάδος για μη ορθή εφαρμογή της ενδιάμεσης συμφωνίας με την ΠΓΔΜ, της Συμφωνίας των Πρεσπών, της Συμφωνίας Τουρκίας -Λιβύης για την ΑΟΖ, για να αναφέρουμε μόνο ορισμένα από τα παραδείγματα που αναλύονται διεξοδικά.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μια από τις μεγαλύτερες δυσκολίες του διεθνούς δικαίου, ιδίως για φοιτητές πολιτικών επιστημών, είναι να μάθουν να εντοπίζουν, ν' αξιολογούν, ν' αναλύουν και να αξιοποιούν την γνώση σε βιβλιοθήκες, όχι μόνο του Πανεπιστημίου, αλλά κυρίως όσες εντοπίζονται online. Σε πλατφόρμες, blogs, επίσημους διαδικτυακούς τόπους. Να μάθουν να εντοπίζουν μέσα από την επικαιρότητα και από τα ίδια τα γεγονότα που λαμβάνουν χώρα σε ολόκληρο τον κόσμο, τα νομικώς ενδιαφέροντα - ως προς το διεθνές δίκαιο- πραγματικά περιστατικά, ώστε στη συνέχεια να μπορούν να εφαρμόζουν την θεωρία που μαθαίνουν και να βρίσκουν τις απαντήσεις σε δύσκολα ερωτήματα.

Αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου να μπορούν να εντοπίζουν την δυσπρόσιτη - οριζόντια - κρατική πρακτική με πεποίθηση δικαίου, δηλαδή τα στοιχεία που διαμορφώνουν διεθνές έθιμο, που αποτελεί τον πιο ενδιαφέροντα παράγοντα διαμόρφωσης κανόνων κι εθίμων διεθνούς δικαίου, αλλά και ερμηνείας διατάξεων διεθνών συνθηκών. Μάλιστα, οι εν λόγω κρατικές ενέργειες, δεν αφορούν μόνο όσες καταγράφονται μονομερώς, αλλά κυρίως όσες διαμορφώνονται μέσα από την διεθνή συνεργασία (στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών, διακυβερνητικών όπως τα ΗΕ, το

Συμβούλιο της Ευρώπης, ο Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών, ή η ASEAN, αλλά και οργανισμών με υπερεθνικά στοιχεία όπως η ΕΕ, ή με *sui generis* δεδομένα όπως είναι ο ΟΑΣΕ και το ΝΑΤΟ).

Όλες οι γνώσεις που απαιτούνται από φοιτητές δευτεροετείς, που έρχονται για πρώτη φορά αντιμέτωποι με το διεθνές δίκαιο, δηλαδή με ένα κεντρικό μάθημα των σπουδών τους, και άρα προσεγγίζουν για πρώτη φορά ζητήματα που αφορούν τα υποκείμενα τους διεθνούς δικαίου (κράτη, διεθνείς οργανισμοί), αλλά και τις πηγές του διεθνούς δικαίου (τυπικές που περιλαμβάνονται στο άρθρο 38 του ΚατΔΔ, δηλαδή, διεθνείς συνθήκες, διεθνές έθιμο, γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου, επικουρικές, όπως η νομολογία διεθνών δικαστηρίων και τα διδάγματα διεθνολόγων, αλλά κυρίως άτυπες, όπως είναι οι πράξεις διεθνών οργανισμών), δηλαδή το πως και από ποιους διαμορφώνονται οι κανόνες του διεθνούς δικαίου, πως διαπραγματεύονται τα κράτη, ποια μορφή έχουν οι διεθνείς συμφωνίες, ποια η δεσμευτικότητά τους, υπάρχουν μόνο τυπικές, έγγραφες, ή και άτυπες, προφορικές, που όμως δεσμεύουν εξίσου τα κράτη, ποιος ο ρόλος των μονομερών πράξεων κρατών, που βέβαια δεν αποτελούν διεθνείς συμφωνίες, αλλά παράγουν έννομα αποτελέσματα (βλ. ανακήρυξη ΑΟΖ, κήρυξη πολέμου, αναγνώριση Κράτους). Πως οι ενλόγω συμφωνίες εφαρμόζονται, τι συμβαίνει σε περίπτωση που ανακύπτουν διεθνείς διαφορές, ποιες συμφωνίες μπορούν να κριθούν άκυρες από διεθνή δικαστήρια, ή διαιτητικά όργανα, πως καταγγέλλονται, τι σημαίνει ότι τα συμφωνηθέντα τηρούνται σε περίπτωση διαδοχής κρατών, τι σημαίνει απρόοπτη και ριζική μεταβολή των συνθηκών, κλπ κλπ. Όλα τα παραπάνω δεν μπορούν να γίνουν κατανοητά χωρίς ενδελεχή και πλούσια παρουσίαση πολλαπλών παραδειγμάτων - τόσο ιστορικών, ώστε να φαίνεται η εξέλιξη των κανόνων μέσα από την ίδια την εξέλιξη της διεθνούς ζωής- όσο και της επικαιρότητας, με όλα τα σύγχρονα τρέχοντα παραδείγματα που απασχολούν διεθνολόγους σε ολόκληρο τον κόσμο, στην Ευρώπη, και βέβαια πάντοτε με έμφαση στην Ελλάδα, ή τους Έλληνες διεθνολόγους. Αυτό επιτρέπει στους φοιτητές έχοντας, ή εντοπίζοντας όλα τα στοιχεία, να μπορούν να εφαρμόζουν την θεωρία και να προσεγγίζουν στην τρέχουσα επικαιρότητα με ασφάλεια.

Αυτό παράλληλα τους επιτρέπει να αναπτύσσουν κριτική σκέψη, τόσο ως προς τις ειδήσεις που παρουσιάζονται, αναλύονται, συχνά επιφανειακά, να αντιλαμβάνονται την διαφορά επιστημονικής και δημοσιογραφικής ανάλυσης. Επιστημονικής ανάλυσης που αξιοποιεί όλα τα δεδομένα, με γνώσεις θεωρίας, και ανάλυσης πρωτογενών πηγών, νομολογίας και μάλιστα με κριτική σκέψη (δεν μελετάνε μόνο την απόφαση π.χ. ενός διεθνούς δικαστηρίου, αλλά καθοδηγούνται στο μάθημα ώστε να μελετάνε και μάλιστα πρωτίστως, τις δισταμένες ή χωριστές απόψεις επιμέρους φωτισμένων δικαστών (πολλών εκ των οποίων μάλιστα Ελλήνων) που βοήθησαν το διεθνές δίκαιο να εξελιχθεί.

Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται ευρύτατη χρήση νέων τεχνολογιών, audiovisual libraries, διδακτικά videos από MOOC προγράμματα, ιδίως έως ότου οι φοιτητές αποκτήσουν πρόσβαση στα ίδια τα εγχειρίδια, που συχνά αποκτώνται μετά από τους πρώτες δύο μήνες που αρχίζει η διδασκαλία. Έως τότε, λοιπόν, αναζητώνται και αναλύονται οι πηγές του διεθνούς δικαίου, οι φορείς (υποκείμενα – χρήστες, κατά Ρούκουνα) του διεθνούς δικαίου, μέσα από την πολλαπλότητα των επιλογών που παρέχονται σήμερα μέσα από εγχειρίδια, αλλά κυρίως μέσα από επίσημους διαδικτυακούς χώρες, βιβλιογραφικές έρευνες, βάσεις δεδομένων, blogs και διαδραστικών sites, μέσα από τα οποία οι φοιτητές μαθαίνουν πως να αντλούν πληροφόρηση που είναι πιστοποιημένη, αυθεντική, που παραπέμπει σε πρωτογενή έρευνα Καταστατικών, Συμβάσεων, Αποφάσεων και Ψηφισμάτων, ή αξιόπιστες δευτερογενείς πηγές από συγκεκριμένο κατάλογο επιστημονικών περιοδικών, ή εγκυκλοπαιδειών του διεθνούς δικαίου (όπως η Max Planck).

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

Αναζήτηση ανάλυση και σύνθεση γνώσεων, θεωρίας και εφαρμογής. Προσαρμογή στις απαιτήσεις έρευνας και εξοικείωσης με ορολογία.

Αναρτάται στην open panteion e class Οδηγός Έρευνας του Μαθήματος, ορολογία, κυρίως λατινικών, αλλά και άλλων όρων, όλα τα σχετικά sites, όπου μπορούν οι φοιτητές να εξοικειωθούν με το διεθνές δίκαιο, ενώ διδάσκονται μεθοδολογία έρευνας, μελέτης κειμένων, μελέτης νομολογίας, αποδελτίωσης.

Παράλληλα, μετά τους πρώτους μήνες, το μάθημα εμπλουτίζεται με Φροντιστηριακά Μαθήματα επίλυσης πρακτικών προβλημάτων, ώστε να μαθαίνουν την μεθοδολογία την ανάλυσης και σύνθεσης, της απομόνωσης πραγματικών περιστατικών που είναι νομικώς ενδιαφέροντα, τον εντοπισμό των κανόνων του διεθνούς δικαίου που οφείλουν να εφαρμόσουν, την μεθοδολογία απάντησης σε συγκεκριμένα ερωτήματα μέσα από την επαγωγική μέθοδο και μόνο στο τέλος την απάντηση.

Αυτό επιτρέπει στους φοιτητές να μαθαίνουν εγκαίρως ότι δεν υπάρχει μία αλήθεια στο διεθνές δίκαιο, αλλά ότι, όπως όλα, έχει διαφορετικές οπτικές, διαφορετική σημασία εάν κάποιος διδάσκεται το αντικείμενο σε ΗΠΑ, ή Ελλάδα, τις διαφορετικές σχολές σκέψης, μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα αναλύσεων από την American Society of International Law, την European Society of International Law και αντίστοιχες αναλύσεις που γνωρίζουν οι φοιτητές κάθε Δεκέμβριο στο πλαίσιο του ετήσιου σχετικού Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων. Επιπλέον οι φοιτητές γνωρίζουν, ή μαθαίνουν ν' αναγνωρίζουν τις διαφορετικές σχολές του διεθνούς δικαίου (φυσικό δίκαιο, θετικισμός, πραγματισμός, κριτικές νομικές σπουδές, σπουδές τρίτου κόσμου, New Haven), και να αναγνωρίζουν την σχολή που ακολουθούν οι σημαντικότεροι διεθνολόγοι στην Ελλάδα (μέσα από μια ιστορική αναδρομή).

Έχει ενδιαφέρον ότι επειδή οι περισσότεροι φοιτητές παρακολουθούν το αγγλόφωνο μάθημα Selected Questions of International Law ως επιλογή στο ίδιο εξάμηνο, μάθημα το οποίο στηρίζεται αποκλειστικά στην παρουσίαση project, έχει ενδιαφέρον πως τα δύο μαθήματα αλληλοσυμπληρώνουν τους μαθησιακούς στόχους που έχουν τεθεί.

Η ανάλυση παραδειγμάτων, η αναγνώριση της σημασίας της πολιτικής στις κεντρικές επιλογές των κρατών, η αναζήτηση της εφαρμογής του διεθνούς δικαίου στη σύγχρονη πραγματικότητα, με γνώση και αναλυτικά εργαλεία μέσα από τις κοινωνικές και πολιτικές επιστήμες, γύρω από την ιστορία, την διπλωματική ιστορία, τη νομική επιστήμη και την ίδια την έρευνα, επιτρέπει παράλληλα την διεπιστημονικότητα που απαιτεί και υπηρετεί το Τμήμα ΔΕΠΣ.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ύλη του μαθήματος αφορά τα εξής κεφάλαια του διεθνούς δικαίου: Ιστορία του διεθνούς δικαίου, Θεωρίες, περιεχόμενο διεθνούς κοινότητας, υποκείμενα, πηγές, κωδικοποίηση, εφαρμογή του διεθνούς δικαίου στο διεθνές επίπεδο και η ένταξή του στο εθιμικό δίκαιο, η περίπτωση του Ελληνικού Συντάγματος και της εφαρμογής του διεθνούς δικαίου στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης της κύρωσης διεθνών συνθηκών, οι σχέσεις διεθνούς κι εσωτερικού δικαίου, τα ζητήματα ιεραρχίας των κανόνων, κανόνες jus cogens και erga omnes δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Αναλυτικά το διάγραμμα του μαθήματος έχει ως εξής:

A. ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: Εισαγωγικά

α. Ιστορική Αναδρομή στην ανάδυση κι εξέλιξη του διεθνούς δικαίου μέσα από τις διαφορετικές θεωρίες.

β. Χαρακτηριστικά της σύγχρονης διεθνούς κοινότητας.

B. ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΡΩΝΤΕΣ

α. Το κράτος

β. Οι διεθνείς οργανισμοί

γ. Τα άτομα

δ. Άλλοι μη κρατικοί δρώντες

Γ. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

α. Οι πηγές του Διεθνούς Δικαίου: τυπολογία –διακρίσεις –εννοιολογικές προϋποθέσεις

i. οι διεθνείς συμβάσεις

ii. το διεθνές έθιμο

iii. οι γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου

iv. οι μονομερείς πράξεις /δικαιοπραξίες των κρατών

v. οι πράξεις των οργάνων διεθνών οργανισμών

vi. οι μη δεσμευτικές συμφωνίες

vii. Άλλες επικουρικές πηγές

β. Η κωδικοποίηση του διεθνούς δικαίου

Δ. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

α. Η εφαρμογή στο διεθνές πεδίο

β. Η εφαρμογή στην εσωτερική έννομη τάξη

i. η ένταξη του διεθνούς δικαίου στο εσωτερικό δίκαιο

ii. το Ελληνικό Σύνταγμα

iii. κύρωση συνθηκών κλπ

γ. Οι σχέσεις διεθνούς κι εσωτερικού δικαίου

E. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

α. Η περίπτωση των κανόνων jus cogens

β. Το ζήτημα των υποχρεώσεων erga omnes

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο, αλλά και ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση μέσα από πλατφόρμες. Έως το 2018 χρησιμοποιούνται η πλατφόρμα moodle του Ευρωπαϊκού Κέντρου Έρευνας και Κατάρτισης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Ανθρωπιστικής Δράσης (ΕΚΕΚΔΑΑΔ), βλ. www.ekekdaad.org/moodle παράλληλα με το open panteion e class</p> <p>Από το 2020 χρησιμοποιείται κατά το 20% σύγχρονη τηλεεκπαίδευση (πλατφόρμα zoom), όταν απαιτείται διασύνδεση με καλεσμένους από το εξωτερικό, ή αναπλήρωση μαθημάτων λόγω αργιών.</p>						
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none">- Χρήση audiovisual video *UN Audiovisual Library, αλλά και video από MOOC προγράμματα στα οποία συμμετέχει η διδάσκουσα.- Με τα χρόνια γίνεται λιγότερη χρήση Λογισμικού Παρουσιάσεων [Power Point] για τη διδασκαλία, λόγω πολλαπλών μελετών περί του the death by powerpoint, αλλά προτιμώνται εναλλακτικοί τρόποι διάδρασης, ώστε να διατηρείτε αμείωτο το ενδιαφέρον των φοιτητών, να μαθαίνουν να κρατούν τις σημαντικές σημειώσεις, αλλά και να εξοικειωθούν περισσότερο με α) κάρτες, β) πίνακα, γ) με videos, δ) παιχνίδια κουίζ που παρουσιάζονται μέσω projector. ενσωμάτωση πολυμέσων, ώστε η μάθηση να είναι πιο συναρπαστική- Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν powerpoint για το μάθημα, τα οποία όταν είναι αναγκαίο χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία, αλλά με την ολοκλήρωσή της, ανεβαίνουν άμεσα στην πλατφόρμα. Ορισμένες φορές προηγείται η ανάρτηση, όταν ζητείται από τους φοιτητές να την έχουν ήδη μελετήσει, λόγω πολυπλοκότητας αντικειμένου (βλ. επιφυλάξεις διεθνών συνθηκών).- Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω ειδικής πλατφόρμας μάθησης [e-class] όπου αναρτάται, σε εβδομαδιαία βάση, και χρησιμοποιείται υποστηρικτικό υλικό. Μέσω αυτής της διαδραστικής πλατφόρμας ο διδάσκων διαμοιράζει αρχεία, αναρτά εργασίες, παρέχει ανάδραση. <p>Επικοινωνία με φοιτητές/τριες και στα εβδομαδιαία ωράρια, αλλά και μέσα από χρήση Τ.Π.Ε. Επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες μέσω e-mail, της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του μαθήματος.</p>						
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης</i></p>	<table border="1"><thead><tr><th data-bbox="638 1823 976 1877">Δραστηριότητα</th><th data-bbox="976 1823 1315 1877">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td data-bbox="638 1877 976 1944">Διαλέξεις</td><td data-bbox="976 1877 1315 1944">40 ώρες</td></tr><tr><td data-bbox="638 1944 976 2042">Φροντιστήρια, Ασκήσεις και μελέτη & ανάλυση πρωτογενών πηγών,</td><td data-bbox="976 1944 1315 2042">30 ώρες</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40 ώρες	Φροντιστήρια, Ασκήσεις και μελέτη & ανάλυση πρωτογενών πηγών,	30 ώρες
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου						
Διαλέξεις	40 ώρες						
Φροντιστήρια, Ασκήσεις και μελέτη & ανάλυση πρωτογενών πηγών,	30 ώρες						

<p>(project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	ειδήσεων, εγγράφων, αλλά και δευτερογενών πηγών	
	Μη καθοδηγούμενη μελέτη θεωρίας και εφαρμογών	110 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	180

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Κανονικοί φοιτητές: Γραπτές εξετάσεις στην ελληνική γλώσσα Φοιτητές Erasmus: Συγγραφή εργασίας 2.000-3.000 λέξεων + γραπτές εξετάσεις στην αγγλική γλώσσα (50% του βαθμού έκαστη δραστηριότητα) Ο/η φοιτητής/τρια αξιολογείται για τη συνολική του παρουσία, σε όλες τις συνιστώσες της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ιδιαίτερα για τη συμμετοχή του σε φροντιστήρια.</p> <p>Τελική Εξέταση: όλοι οι φοιτητές παίρνουν μέρος σε τελικές γραπτές εξετάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται υποχρεωτικά θέματα τόσο θεωρίας (ανάπτυξης), όσο και πρακτικά (επίλυσης προβλημάτων), ενώ για μεγαλύτερη κάλυψη ύλης μέσα από ερωτήσεις κατανόησης, περιλαμβάνονται και 4 τουλάχιστον ερωτήσεις πολλαπλών απαντήσεων.</p> <p>Βαθμοί Προόδου: πρόθεσή είναι να αξιοποιήσουμε όλες τις υπάρχουσες δυνατότητες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, προκειμένου να δίνεται η ευκαιρία, σε όσους το επιθυμούν και έχουν τις δυνατότητες, να μετέχουν σε διεθνείς και εθνικές πανεπιστημιακές εκδηλώσεις, διαγωνισμούς, προσομοιώσεις, μοντέλα Ηνωμένων Εθνών, Moot Court. Η ενλόγω συμμετοχή -ετησίως- σε προσομοιώσεις δίκης ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης (διαγωνισμός Jessup) αλλά και σε προσομοιώσεις μοντέλων Ηνωμένων Εθνών ή Περιφερειακών Οργανώσεων, αξιολογείται από έναν έως 4 βαθμούς Προόδου, αναλόγως του βαθμού εμπλοκής των δευτεροετών φοιτητών στις ενλόγω διαδικασίες.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Οδηγός έρευνας και τεκμηρίωσης

Syllabus μέσω ευδόξου: Περράκης Στ, Μαρούδα Μ.Ντ, Δίκαιο Διεθνούς Δικαιοταξίας, Εκδ. Ι. Σιδέρη, 2016 (Β' έκδοση, Οκτωβρίου 2016)

Ή

Ρούκουνα Ε., Διεθνές Δίκαιο, Εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2017

- Boyle, Alan, *The Making of International Law*, Oxford University Press, 2007
- Evans M. (ed), *International Law*, Oxford University Press, 2006
- Shaw M., *International Law*, 5th edition, Cambridge University Press, 2003
- Cassese, Antonio, *International law*, Oxford University Press, 2005
- Aust, Anthony, *Handbook of International Law*, Cambridge University Press, 2005.
- Decaux E., *Droit international public*, 7th ed., Dalloz, 2010
- Dupuy, P.M., *Droit International Public*, 8th ed., Dalloz, 2006
- Corten O., *Le discours du droit international, pour un positivisme critique*, Pedone,

Εγκυκλοπαίδειες Διεθνούς Δικαίου

The *Encyclopedia of Public International Law* (Max Planck Institute for Comparative Public Law, 1990) (EPIL) ή online από το 2010 (αλλά μέσω proxy από βιβλιοθήκη).

Σειρά “Κείμενα Διεθνούς Πρακτικής”, Διεύθυνση Στέλιος Περράκης, Εκδόσεις Αντ.Ν. Σάκκουλα. Ανάμεσα στα άλλα είναι και τα:

- Ηνωμένα Έθνη: Θεσμικό πλαίσιο και δικαιοπολιτική δράση / Στ. Περράκη, Μ.-Ντ. Μαρούδα. - Αθήνα, Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας, 2006 (τόμος 16)
- Θεμελιώδεις πράξεις της διεθνούς δικαιοταξίας / Στέλιος Ε. Περράκης. - Αθήνα, Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας, 2006(τόμος 17)
- Ένοπλες Συρράξεις και Ανθρωπιστικό Δίκαιο / Στ. Περράκης -Μ.Ντ.Μαρούδα, Αθήνα, Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας, 2001(τόμος 12)